

För dig som vill veta mer om golfens roll för friskvård, turism och miljö.

Golfnyttan.

#2 | 2017

Opinion:

SÅ PÅVERKAR DU DINA
LOKALA BESLUTFATTARE

Golfen växer
+5137
medlemskap
2017!

Tema boende:

FORSKARE OM
GOLFGRÖNA KILAR

Byggboom i Golsverige



Svenska
Golfbundet

Det kan vara helt rätt att slå snett.

En sund livsstil ger ett längre liv. Det kan handla om att du äter lite sundare, lägger dig lite tidigare eller rör på dig lite mer. Små förändringar i vardagen gör stor skillnad för hälsan.

Skandia har under många år samarbetat med Svenska Golf förbundet och tillsammans vill vi lyfta golfen som en livslång

idrott. Till exempel tar du i snitt 12 000 steg under en golfrunda. Steg som leder till en bättre hälsa.

För det viktigaste är inte hur det går – det är att du håller igång.

Läs mer om vad golf gör för hälsan på skandia.se/golf



skandia:
Tänk längre

Innehåll.

10: Det går bra för GOLF Sverige

Nya medlemsstatistiken visar 5 137 nya medlemskap och en ökning av alla kategorier spelare.

Tipset!

16: Storbygget i Västervik

Det tog 15 år innan bostadsprojektet vid golfbanan äntligen stod klart. 2018 börjar inflyttningen.



22: Viktigt med gröna kilar i tätorten

»Golfbanor ger ljus, rymd och öppenhet», säger Per Bergh, professor vid SLU.

28: Miljöarbetet stärks

Bankkonsulenten Peter Edman har tidigare arbetat som miljöinspektör och kommunekolog. Hans erfarenhet är viktig när han hjälper golfklubbarna med det viktiga miljöarbetet.

34: En stark röst i Göteborg

32 golfklubbar låter golfdistriktet sköta kontakterna med åtta kommuner.

REDAKTÖR: Roger Andersson

e-post: roger.andersson@golf.se

KORREKTUR/REDIGERING: Sylvia Luther

AD/GRAFISK FORM: Björn Andersson

TRYCK: Elanders

UPPLAGA: 7 700 ex

OMSLAGSFOTO: Björn Andersson

ANSVARIG UTGIVARE: Gunnar Håkansson, Svenska Golfförbundet (SGF). Citera oss gärna men ange källa.

WEBB: golf.se/golfnyttan

Golfnyttan Ledare:

Golfens samhällsnytta i praktiken

Det här numret handlar om vilken nytta golfen gör i samhället, främst avseende hälsa, miljö och turism. Ambitionen är att det ska belysa bra verksamhet och vara fyllt av goda exempel.

Under 2017–2018 görs en studie för att dokumentera hur olika aktörer och intressenter påverkas av att ligga nära en golfbana. Studien genomförs i Norge, Danmark och Sverige och finansieras av Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation som är de

nordiska golfförbundens forskningsstiftelse. Studien är klar till sommaren liksom en handbok som landets golfklubbar kan arbeta utifrån, gärna tillsammans med närliggande aktörer och kommunen.

Det som är extra intressant är att studien ska undersöka hur många av de 17 målen i FN:s Agenda 2030 som berörs, alltså hur väl vi i golfen är med och lever upp till FN:s klimatomål. Detta tilltalar mig eftersom jag vill att golfen ska ligga i framkant när det gäller forskning och utveckling för att kunna vara en viktig och ansvarsfull aktör i samhället. Agenda 2030 kommer att öka

i betydelse och jag är övertygad om att vi bara börjat skrapa på ytan när det gäller golfens samhällsnytta, inte minst som grön mötesplats i städer som växer och förtätas. En stadsnära golfklubb skapar synergier med såväl naturvård som affärsverksamhet, för att inte prata om ökad folkhälsa för alla som vill – vare sig du spelar golf, promenerar eller åker skidor på banan på vintern.

I Västervik pågår ett stort byggprojekt med olika boendeformer på golfbanan, ett samarbete mellan Västerviks GK och Västerviks kommun. Projektet har tagit 15 år att förverkliga. Läs gärna reportaget och se hur golfbanan spelar en central roll i att höja värdet på staden.

GUNNAR HÅKANSSON

Generalsekreterare Svenska Golfförbundet



Säkrare kortbetalningar

Tack vare samarbetet mellan Svenska Golfförbundet och Swedbank erbjuds säkrare kortbetalningar på svenska golfklubbar, golfshoppar och golfrestauranger.



Läs mer på
[swedbank.se/
babs](https://swedbank.se/babs)

**Golfnyttan.
Handigolf:**

FOTO: LINA HOOF

Golf för alla!

Stenson bjöd på träningsläger

Tack vare segern i British Open 2016 fick Henrik Stenson en summa pengar att använda till en verksamhet som han själv fick utse. Stenson, som är ambassadör för handigolfen i Sverige, satsade pengarna i ett träningsläger. I juli arrangerades Henrik Stenson handicamp på Barsebäck G&CC. Tolv handigolfare fick vara med och träna med världsstjärnan och samtidigt mingla med spelarna i en ny svensk juniortävling som Stenson och hans tidigare caddie Fanny Sunesson stod bakom.

Golfnyttan.

Inspiration:

Integration:

Golfkollo med inkludering

För andra året i rad arrangerade Sollerö Golfklubb i Dalarna ett golfkollo där barn från ett närliggande flyktingboende fick prova på spelet tillsammans med barn från trakten. Klubben fick ekonomiskt stöd till projektet genom medel från Dala-idrotten.

i golf.se/goda-exempel/integration

Fakta:



hektar per golfbana, alltså mindre än 500 hektar totalt, besprutas årligen med bekämpningsmedel. Det motsvarar vad ett (!) medelstort svenskt jordbruk använder.

Turism:

FOTO: JOHAN KÄNNERBERG

Mervärde!

En vacker fyr för fyra

Majestätiskt blickar den ut över Östersjön, som ömsom lugnt, ömsom piskar in vågor mot stranden och Visby Golfklubb. Fyren har blivit ett landmärke vid golfbanan och redan 1890 användes den som fyrvaktarbostad. För ett antal år sedan började den tjäna som övernattningsbostad för spelare som ville ha nära till första tee (20 meter). Visby GK beslutade senare att riva och bygga nytt men länsstyrelsen vädjade till klubben att istället renovera fyren varsamt, för att bevara kulturarvet. Klubben lyssnade och länsstyrelsen beviljade förändringar i exteriören i form av stora glasfönster mot havet. Idag har fyren plats för övernattnings för fyra personer.

Fakta:

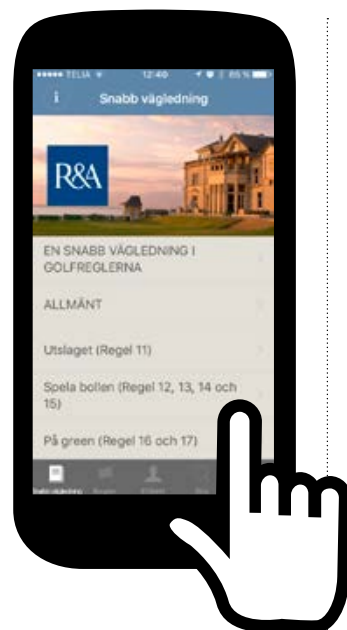
26

maj är det dags för
Golfens dag 2018.
Boka in i kalendern.

Digitalt:

Gratis regelapp hjälper spelarna

Boken »Regler för golfspel« finns sedan i juni som en smart mobilapp på svenska. Bakom utvecklingsarbetet står Royal & Ancient som styr golfreglerna i världen tillsammans med amerikanska USGA. Svenska Golf förbundet har lagt in texten ord för ord i appverktyget och översatt hundratals frågor och svar. Förhoppningen är att det ska gå snabbare att lösa frågor under spelet och att golfarna ska bli intresserade av att lära sig mer.



Miljö:

Golfklubb prisades

Swedish Greenkeepers Association har utsett Ljunghusens Golfklubb till vinnare av natur- och miljöpriset 2016. I motiveringen står att klubben på ett mycket bra sätt lyckats med miljöarbetet i en speciell och känslig natur. Skånska Ljunghusen var den första klubben i världen att miljöcertifieras av Golf Environment Organization.

Mångfald:

Stolta idrottare på Pride

I augusti gick Riksidrottsförbundet och den svenska idrottsrörelsen under egen banderoll i Stockholms Pridetag. Idrottsministern Annika Strandhäll (th) hälsade på i tåget och träffade Svenska Golf förbundets kommunikationschef Susanne Persson.

Multifunktionalitet:

Skyrup plussade med foot- och discgolf

Skyrups Golfklubb utanför Hässleholm har kompletterat sin femhålsbana med footgolf och discgolf. Klubben har på ett enkelt sätt klippt upp ytor på sina befintliga korthål (70–120 meter långa) till footgolf, och har satt upp discgolfkorgar i anslut-

ning till de gamla golfgreenerna. Genom att erbjuda ett komplement till den traditionella golfen hoppas man locka fler besökare till anläggningen som också har en 18-håls golfbana.



Golfnyttan. Inspiration:



FOTO: GÖRAN SÖDERQVIST

Landslag:

Svensk golfs framtid

Samtliga sex spelare i svenska flicklandslaget blev uttagna till årets Europalag i PING Junior Solheim Cup. Den prestigefulla matchen mellan Europa och USA arrangeras vartannat år med tolv spelare i varje lag. Svenskorna har dominerat europeisk amatörgolf under året med sex individuella och sex lagsegrar, som kröntes med ett guld i lag-EM i Finland.

Tävling:

Svenska Golfförbundet tar över Swedish Golf Tour

Från 2018 samlar SGF tävlingsverksamheten i en enda organisation med proffstouren, juniorens tour och cup, seniortouren och handigolftouren. Parallellt startas en satsning på breddidrott med verksamhet som rör golf hela livet, jämställdhet, hälsa, friskvård, turism, utbildning, miljö, handigolf och footgolf. Chef blir Annica Lundström, idag ansvarig för Vision 50/50, svensk idrotts största förändringsarbete inom jämställdhet.

i www.golf.se/pressrum

Välgörenhet: Proffsen ger tillbaka

Proffsspelarna betalar tillbaka till svensk golf på olika sätt. Damgolfens tidigare dominant Annika Sörenstam (bilden) har sedan flera år sina kombinerade läger- och träningsdagar i ANNIKA Cup för svenska flickjuniorer och ANNIKA Invitational Europe för Europas bästa flickspelare. Båda evenemangen gick i år på Halmstad Golfklubb.

Robert Karlsson med elva Europatoursegrar bakom sig var spelande värd för andra året i rad i Swedish Challenge hosted by Robert Karlsson på Katrineholms GK. Dessutom är han mentor till golflandslagen.

Duon Henrik Stenson och hans tidigare caddie Fanny Sunesson står bakom årets nya juniortävling Stenson Sunesson Junior Challenge på Barsebäck Golf & Country Club där 78 unga spelare fick chansen.

Stenson är också ambassadör för svensk handigolf.

Flera andra proffs stöttar sina hemmaklubbar via stipendier, golfflägar, föreläsningar och tävlingar.



FOTO: GÖRAN SÖDERQVIST

Fakta:

85

år är åldern i en ny herrklass i SM 2018. Även herrar 75 har fått en egen tävlingsklass liksom Äkta makar 120+ där båda spelarna ska ha fyllt 60 år.



Genom att lukta får lärarna lära sig mer om mossor och svampar.

Miljö:

Golfbanan blir klassrum

Bristen på lämpliga grönytor nämns ofta i diskussionen kring utomhusundervisning. Då kan golfanläggningarna vara en möjlighet att fungera som »klassrum« och bidra till en roligare skolundervisning. Det tror nordiska forskningsstiftelsen Sterf som driver ett projekt tillsammans med Spetsa AB vid Linköpings universitet, Motala Golfklubb och Smedsby skola i Motala. Projektet kommer att studera om och hur golfbanan kan användas som klassrum inom skolans alla ämnen i årskurs 1–6.

Under hösten får lärarna bekanta sig med det nya klassrummet och i vår är det elevernas tur. Kanske får de slå en och annan boll på banan också under några håltimmar...

Premiärvinnare!



Footgolf:

Historiska SM-mästare

En var footgolfveteran med EM- och VM-meriter och tre var nykomlingar inom grenen. En av nykomlingarna var en tidigare landslagsspelare i fotboll med EM- och VM-deltagande och de övriga två golfspelare. Så såg vinnarkvartetten ut när de första mästerskapstecknen delades ut i SM i footgolf. Footgolf är en gren inom SGF sedan 2016.

i golf.se/tavling/footgolf-sm

Booom!

Medlemsantalet ökar – igen

TEXT: THOMAS BJÖRN FOTO: BJÖRN ANDERSSON

Antalet medlemmar i golfklubbar i Sverige ökar för fjärde året i rad! Ökningen är 5 137 medlemskap för totalt 491 768 medlemskap och gäller alla grupper: flickor, pojkar, damer och herrar.



Län med högst andel golfare, tio-i-topp:

Halland	7,5 %
Stockholm	5,3 %
Jönköping	4,9 %
Skåne	4,9 %
Östergötland	4,9 %
Västmanland	4,5 %
Västra Götaland	4,4 %
Södermanland	4,4 %
Örebro	4,1 %
Uppsala och Värmland	4,0 %
Genomsnitt Sverige	4,5 %

Kommuner med högst andel golfare, tio-i-topp:

Vellinge	17,3 %
Danderyd	16,5 %
Lidingö	12,7 %
Båstad	12,6 %
Kungsbacka	10,9 %
Lomma	10,8 %
Täby	10,2 %
Gnosjö	8,8 %
Nykvarn	8,4 %
Vaxholm	8,1 %
Genomsnitt Sverige	4,5 %

– **Det går fortsatt bra** vilket är glädjande. Det har varit en ihållande tillväxt sedan sommaren 2013 med i år 33 073 helt nya golfare. Lägg till 22 565 återvändare och vi har 56 638 nya medlemmar. Mycket tyder på att trenden kommer att hålla i sig, säger Bo Bengtsson, biträdande generalsekreterare i SGF och ansvarig för analysen.



Utvecklingen mellan 2016 och 2017 fördelat på huvudgrupperna:

	2016	2017	
Flickor	10 491	10 646	(+155)
Pojkar	37 865	38 527	(+662)
Damer	123 690	123 863	(+173)
Herrar	314 585	318 732	(+4 147)
Summa	486 631	491 768	(+5 137)

Golfare fördelat på generationer:

Årtionde	Antal golfare	Antal medborgare
1920-talet	817	185 379
1930-talet	14 336	530 507
1940-talet	75 524	1 049 323
1950-talet	84 174	1 131 884
1960-talet	97 390	1 296 935
1970-talet	70 623	1 273 120
1980-talet	49 285	1 304 298
1990-talet	43 884	1 245 970
2000-talet	31 256	1 126 592
Totalt	468 537	9 963 741

Fördelning män och kvinnor:

Ålder	Kvinna (%)	Man (%)
1–12	28,6	71,4
13–15	22,3	77,7
16–18	18,7	81,3
19–21	16,5	83,5
Totalt juniorer	21,9	78,1
22–30	16,4	83,6
31–40	15,7	84,3
41–50	24,7	75,3
51–60	31,0	69,0
61–70	37,1	62,9
71+	34,1	65,9
Totalt seniorer	28,1	71,9
Summa junior och senior	27,5	72,5

Siffror från Golsverige

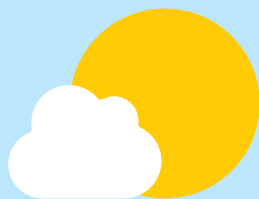
Golfarnas boende i förhållande till kommungrupperingar (SKL:s indelning):

Pendlingskommun nära storstad	25 %
Större stad	24 %
Storstäder	18 %
Mindre stad/tätort	11 %
Pendlingskommun nära större stad	8 %
Pendlingskommun nära mindre tätort	5 %
Långpendlingskommun nära större stad	5 %
Landsbygdskommun	3 %
Landsbygdskommun med besöksnäring	1 %
Summa	100 %

Golfspelande barn födda 2004–2010:

Födelseår	2016	2017
2004	3 492	3 781
2005	3 009	3 560
2006	2 447	2 989
2007	1 749	2 405
2008	1 111	1 712
2009	719	1 184
2010	371	718

Fotnot: En person kan vara medlem i flera klubbar. Totalt 22 309 golfspelare har 2, 3, 4 eller 5 aktiva medlemskap. Antalet golfspelare ökade under 2017 med 4 618 individer – från 463 952 till 468 537. En ökning med en procent. Det innebär att 4,7 procent av Sveriges befolkning spelar golf – alltså nästan var 20:e svensk.



När drömmen blir verklighet har vi villaförsäkringen för just dig

Vår stora villaförsäkring topprankas när Konsumenternas.se jämför bolag. Du får byggrådgivning och regelbunden trygghetsbesiktning – och mycket annat.



Våra villaförsäkringar är märkta med Bra Miljöval.



Välkommen med ditt drömhus!
Se ditt pris på folksam.se
eller ring 0771-950 950

Folksam
För allt du bryr dig om

Succé för Golfens dag

TEXT: THOMAS BJÖRN FOTO: SUSANNE PERSSON

14 000 besökare kom till 320 golf-anläggningar för att testa spelet.

I Danmark har Golfens dag fungerat väl i många år, så varför inte i Sverige. Svenska Golfförbundet beslöt att tillsammans med golfens stora intresseorganisationer satsa på en gemensam Golfens dag även här. Den 20 maj tog 320 anmälda klubbar vara på möjligheten att med öppna armar välkomna både nya och mer vana golfare under parollen »Dubbelt upp«. Några axplock:

- **Mora Golfklubb** passade på att inviga sin footgolfbana och bjöd in elitspelare från ortens innebandy- och ishockeylag att testa både golf och footgolf.
- **A6 Golfklubb** i Jönköping engagerade sina samarbetspartners och besökarna kunde både provköra nya bilar och prova golf. Joakim Haeggman, Sveriges förste spelare i Ryder Cup, hade uppvisning inför 500 personer på rangen.
- **På Haninge Golfklubb** sammanföll dagen med målgången av ett veteranbilsrally på intilliggande Haninge Slott. Arrangörerna kunde därmed dra besökare till varandra.
 - Jag är otroligt nöjd med det engagemang som golfklubbarna visat, att de verkligen ville göra något tillsam-

mans. Jag hade hoppats på ännu fler besökare men det är en bra början, säger projektledaren Claes Björklund.

Nästa år kompletteras parollen »Dubbelt upp« med »Fler i rörelse«.

– Vi vill visa vilken samhällsnytta golfen gör när det gäller folkhälsa. Exakt vilka aktiviteter ska vi börja fundera ut inom kort. Jag tar gärna emot idéer från både golfklubbar och andra. Alla som vill vara med är hjärtligt välkomna. Även om den enskilda klubben kanske inte har ett behov av fler medlemmar så får den chansen att vara en del av något större, att sprida intresset för golf i hela landet och visa upp den nytta golfen gör i samhället. Det bygger intresset för golf även på sikt.

Claes Björklund hoppas att Golfens dag skickar en viktig signal till kommunpolitiker och andra beslutsfattare.

– Beslutsfattare vet att golfen är gemenskap, naturnära och hälsofrämjande. Det är helt i linje med det idrottande hela livet som skapar nytta för samhället. Vi får helt enkelt bjuda in till en mixad Golfens dag-match för kommunernas alla partier. Golfens dag är ett led i målet att locka 20 000 nya spelare till golfen till år 2020, varav 10 000 kvinnor och 5 000 juniorer.

Golfens dag.
20 maj 2017

Deltagande klubbar: 320.

Antal besökare som introducerades för golf: Cirka 14 000.

Artiklar: 318 tidningsartiklar om Golfens dag i lokal och nationell dagspress samt i golfmedia under 1 mars – 31 maj. Det gav en räckvidd på 11,8 miljoner. Artiklarna genererade dessutom drygt 3 750 delningar på Facebook.

Sociala medier: I SGF:s sociala medier var räckvidden drygt 350 000: Facebook cirka 346 500 nådda, och cirka 132 000 visningar. Instagram cirka 8 300 visningar.

Annonsering: Svensk Golf, Golf Digest, Golfguiden, Golfbloggen med flera. Räckvidd cirka 450 000 personer.

Total räckvidd annonsering: 1 531 000.

Genomförare: Samarbete mellan Svenska Golfförbundet, PGA of Sweden, Golf & Companies, Golfadministratörernas Förening och Swedish Greenkeepers Association.

Nästa Golfens dag:
Lördag 26 maj 2018.

Ge glädje.

Golfpresentkortet.

dormy



Gäller på alla Sveriges golfanläggningar, i Golfstores butiker, i Dormys golfvaruhus samt hos PGA:s medlemmar. www.golfpresentkortet.se

**Golfnyttan.
Bostadssatsningen:**

Bostads- boomen

**Västervik, Österåker, Kallfors, Billerud, Burvik och Hills.
Det byggs igen och i anslutning till golfbanorna i Sverige. Många av
projekten är stora, exempelvis 500 villor, radhus och lägenheter
i Västervik och Österåker, 250 i Mölndal och 170 i Kallfors.**

Golfnära boende



**Golfnyttan.
Bostadssatsningen:**

Den stora bygggsatsningen i Västervik

Det började som en idé för att finansiera utbyggnaden av banan i Västerviks GK. Det fortsatte som ett byggprojekt med Västerviks kommun som aktiv spelare. Och det ser ut att sluta i ett av Golsveriges största bostadsprojekt någonsin.

TEXT: THOMAS BJÖRN FOTO: BJÖRN ANDERSSON

Västerviksbygget!

Solen kämpar sig igenom de mörka molnen när vi rullar över bron från Västerviks stadskärna till Storholmen där stadens store son Björn Ulvaeus, mannen bakom såväl Hootenanny Singers som ABBA, bygger bostadsrätter med båtplats för alla som vill doppa stortån i Östersjön. Det tycks vara fler byggekranar per invånare i ostkustens pärla än i Stockholm.

Småländska Västervik är helt klart en stad i förvandling. Antalet invånare ökar sakta men säkert och har precis kravlat sig över 36 000-strecket. Det ligger en doft av optimism och framtidstro över staden.

Annat var det 2011. Svallvågorna efter Electrolux nedläggning och en allmän svacka efter världsekonomin's härdsmläta hösten 2008 gjorde att det fattades 70 miljoner i kommunkassan. Då anställdes Anders Björlin som ny ekonomichef. Han fick börja med att ta fram osthyveln.

– Alla områden drabbades av besparingarna. Det var en tuff tid, säger Anders Björlin när vi vandrar runt bland schaktmassor och grävmaskiner på Västerviks Golfklubb i Ekshagen, för att uppleva områdets framväxt och förvandling.

Björlins osthyvel gav snabbt resultat. Redan

» Uppvakta det kommunala bostadsbolaget i ett tidigt skede

Peter Billberg

året efter, 2012, kunde han och övriga i kommunledningen visa upp ett överskott på 100 miljoner kronor. En förbättring på 170 miljoner på ett år.

Några år senare, 2015, blev Anders Björlin befordrad till kommundirektör, tillika vd och koncernchef. För handlingskraft, nätverkstänkande och ekonomiskt sinnelag är bra egenskaper hos den som är kommunens högste tjänsteman. Redan när han tog plats på ekonomichefsstolen 2012 hörde han talas om byggplanerna på Västerviks GK.

Inte undra på. Peter Billberg, som tog över golfklubbens konkursbo 1996 tillsammans med partnern Joakim Sabel, hade direkt börjat fundera på finansiering för att kunna utveckla banan och därmed även klubben. Billberg är juristutbildad vid Lunds Universitet som spetsats med specialutbildning hos legendariske Mark McCormack, grundaren av International Management Group (IMG). Peter Billberg hade just jobbat på IMG:s svenska bolag under några år med ansvar för affärsavtalen för Europatourenspelarna Pierre Fulke, Klas Eriksson, Adam Mednick, Mathias Grönberg och Ove Sellberg, och som ansvarig för Europatouretävlingen Volvo Scandinavian Masters tillsammans med tävlingens dåvarande vd CG Sandin.

– Liksom alla andra golfklubbar är vi i Västervik beroende av extraordinära intäkter för att kunna utveckla verksamheten. Att sälja mark till byggbolag för byggande av bostäder är en sådan intäkt, förklarar Peter Billberg, som lämnade in sitt första förslag till Västerviks kommun redan 2002.

Föga anade Billberg då att det skulle ta 15 år att förverkliga planerna och drömmen. Översiktsplaner, detaljplaner, exploateringsavtal, miljökonsekvensbeskrivningar, ändrad färg på majoriteten i Västerviks stadshus, tjänstemän som inte gick i takt med politikerna, ett visst mått av skepsis bland stadens styrande till »moderatbandyn på Ekshagen« och kanske också ett inslag av överentusiasm hos bestämde Billberg, gjorde processen både lång och tidskrävande.



Peter Billberg

Yrke: Ägare

Västerviks Golf AB.

Bakgrund: Pro, IMG Sverige AB, entreprenör.

Övrigt: Utbildad hos Mark McCormack, IMG.



Anders Björlin

Yrke: Kommundirektör

Västerviks kommun.

Bakgrund: Ekonomichef Västerviks kommun.

Övrigt: Tävlrar i triathlon.



Golfnyttan. Bostadssatsningen:

Men tidigare handbollsspelaren (Allsvenskan med Hellas), golfpron (Falsterbo och Arboga med flera) och entreprenören Peter Billberg är inte en man som viker ned sig i första taget.

När det kommunala bostadsbolaget Västerviks Bostads AB fick en ny marknadschef i form av Susanne Hamilton 2009 som dessutom just börjat spela golf, såg Peter Billberg sin chans.

– Det var då det här projektet vände och jag insåg att nyckeln till framgång egentligen var det kommunala bostadsbolaget. När de styrande där och framför allt Susanne Hamilton och vd Sven-Åke Lindberg insåg möjligheterna för kommunen med nya hyreslägenheter i ett unikt läge, lossnade det. Mitt bästa råd till alla golfklubbar som funderar på att bygga bostäder på banan är att uppvakta det kommunala bostadsbolaget i ett tidigt skede.

Att många av de styrande åt, och fortfarande äter, lunch på golfklubben som ligger cirka fem minuters bilväg från centrum, har också varit en viktig pusselbit i att gå från idé till spaden i jorden. Knappt hade de hunnit få ned raggmunken förrän Peter Billberg var där och berättade om de fantastiska möjligheterna med byggprojektet för kommunens del.

Att klä idéer i både ord och bilder kan Billberg, och han har drivit många projekt.

– Det är en skön känsla nu när vi är igång, säger Peter Billberg, när vi balanserar på den krossade stenen som bildar underlag till det som från februari 2018 ska bestå av bostäder.

Totalt ska det bli cirka 500 villor, radhus, bostadsrätter, hyresrätter och kanske till och med äldreboende när den tionde och sista byggetappen är klar år 2022. Bostäderna ligger bokstavligen mitt på banan. De som tecknar sig för boende vid de första hålen kommer att få vidsträckt utsikt över Östersjön med tillhörande marina. På kullen vid nuvarande övningsområdet kommer ett sexvåningshus att utgöra Västerviks nya landmärke – åtminstone för dem som kommer sjövägen.

Västerviks Golf AB ansvarar för att förbereda marken för bostadsbyggande med hjälp av totalentreprenören Kanonaden, OBOS-

Bostadsprojektet på Västerviks Golfklubb

Total markyta: 250 000 kvm.

Kontrakterat och klart för byggande: 160 000 kvm.

Boendeformer: Villor, radhus, bostadsrätter, hyresrätter och eventuellt äldreboende.

Övrigt: Daghem, lekpark, simhall, asfalterade upplysta gator och busshållplatser.

Byggstart: Februari 2017.

Första inflyttning: Februari 2018.

Projektet färdigt i sin helhet: 2022.

Aktörer: Västerviks Golf AB (projektägare), Kanonaden (totalentreprenör), OBOS-Gruppen (byggare och säljare av bostäderna), Västerviks kommun (beställare av 40 hyresrätter).

Projektets omsättning totalt:

Drygt 600 miljoner kronor.

Västerviks kommun

Antal invånare: 36 000.

Politiskt styre: En koalition bestående av Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet.

Utveckling senaste decenniet: Från industristad till entreprenörsdriven småföretagarstad.

Kända evenemang i Västervik: Visfestivalen, vecka 28 sedan 1966, Byxelkroken, årlig seglingstävling Västervik–Byxelkrok på norra Öland tur och retur arrangerad av Västerviks Segelsällskap, Västerviks Speedways hemmamatcher i Allsvenskan på Stena Arena samt Västerviks IK:s hemmamatcher i Hockeyallsvenskan i Plivit Trade-hallen.

Källa: Wikipedia

» Bra bostäder i attraktiva lägen hjälper oss att rekrytera kompetent personal

Anders Björlin

Gruppen bygger och säljer och Västerviks kommun är en av beställarna, till att börja med av 40 hyresrätter till ett värde av cirka 70 miljoner kronor.

Anders Björlin är tydlig när han ska beskriva vad byggprojektet betyder för kommunen.

- När vi väl gick in i det här projektet bestämde vi att vi skulle vara en aktiv spelare. Bra bostäder i attraktiva lägen hjälper oss att rekrytera kompetent personal till såväl kommunens verksamhet som till alla de företag som visar på stark tillväxt i Västervik. Byggprojektet på golfklubben stärker definitivt Västerviks varumärke och vision »livskvalitet varje dag«.

Peter Billberg nickar och säger:

- När jag kom hit i mitten av 90-talet kändes Västervik som en öststatsstad där attityden var »ned med kapitalismen«. Idag finns det ett bra sjukhus, gott om småföretag som växer, politiker som både är positiva och pragmatiska och verkligen har gjort ett bra jobb, och en flygplats som är på väg att byggas ut. Det är ett enormt tryck i staden just nu.

Att driva ett byggprojekt av den här storleken innebär många utmaningar. En av dem är att bygga med hänsyn tagen till natur och miljö, där transporter är ett tungt inslag.

- Det krävs 3 500 lastbilar med släp för att få hit all schaktmassa som bildar underlag för bygget. Vi tänkte direkt att vi kan ju inte ha 3 500 lastbilar med släp som rullar genom sta-



den, det blir för stor miljöpåverkan, och vi tänkte om. Nu tar vi istället schaktmassorna i närheten av banan bland annat genom att spränga berg. Det fungerar bra, förklarar Per Stalebrant, ansvarig för projektet på Kanonaden.

Om allt går som det ska och även de sista 90 000 kvadratmetrarna av totalt 250 000 blir kontrakterade och klara för bostadsbyggande, kan det ge Västerviks Golf AB en bra slant på banken.

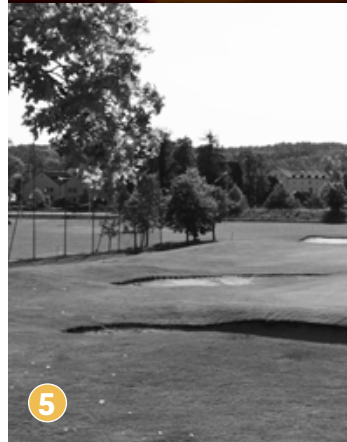
- Pengarna ska användas till bland annat ett nytt övningsområde och att asfaltera pareringen och uppfarten till klubbhuset. Vi har en hel del andra planer också. För hur det än är, jag är golfnörd och bygget är egentligen bara ett sätt att finansiera utvecklingen av banan och klubben. Men det kommer att bli ett fantastiskt boende för både golfare och icke-golfare när det är klart, säger Peter Billberg.

Anders Björlin,
Kommundirektör
med visioner.
Peter Billberg,
Golfbaneägare
med visioner.

Golfnyttan.
Bostadssatsningen:



Här byggs
det också!



Österåkers Golfklubb.

1 Österåkers Golfklubb gör en av Golfsväriges största satsningar just nu, en ombyggnad av både Österled och Västerled – med Henrik Stenson som banarkitekt – inklusive nytt klubbhus och drygt 500 bostäder i form av parhus, radhus och flerfamiljshus. Total kostnad för banombyggnaden är cirka 100 miljoner kronor.

Planerna började ta form 2007, blev verklighet när Österåkers kommun insåg potentialen 2010, fortsatte med försäljning av mark till byggbolag och ska till slut bli en helt ny stadsdel med tillhörande padeltennis, gym, restaurang och skidspår med konstsnö.

Bostadsmarknadens starka tillväxt i Stockholmsområdet och Österåkers kommun som en av vinnarna i Sverige-förhandlingen – bostadsområdet ligger i anslutning till Roslagsbanan som ska rustas upp och gå in till T-Centralen har gett megaprojektet extra vind i slagen.

2019 invigs etapp ett på Österled som böljar fram som en amerikansk resortbana tack vare 600 000 kubikmeter shaktmassor. 2022 väntas Västerled vara klar med karaktären av en skotsk hedbana.

Bostäder: 500.

Omsättning: 100 miljoner (banombyggnad).

Kallfors Golf.

2 Kallfors Golf i Järna, strax söder om Södertälje, fortsätter att bygga bostäder på banan. Det senaste projektet är Kallfors Höjder med 170 lägenheter i form av bostadsrätter på berget mellan klubbhuset, hål 1 på 18-hålsbanan och hål 7 på 9-hålsbanan. Försäljningen börjar i vår och byggstart beräknas till augusti 2018.

Samtidigt planerar bolaget för en ännu större satsning i Kallfors Ängar som byggs i två etapper med totalt 400 villor, radhus och bostadsrätter vid infarten till banan. I samband med det byggs också ett nytt övningsområde signerat Pierre Fulke på andra sidan klubbhuset.

Bostäder: 570 närmaste åren. Totalt: 1 000 sedan 1999.

Omsättning: Drygt en miljard för hus inklusive vägar.

Hills Golf & Sports Club.

3 Vid 2018 års Nordea Masters-bana Hills Golf & Sports Club i Mölndal strax söder om Göteborg, håller Hills Villastad med 250 bostäder på att växa fram. Det är ett samarbete mellan Veidekke Bostad och Hills Fastigheter AB, ett helägt dotterbolag till Hills Golf AB, och

ligger i direkt anslutning till Sandsjöbacka naturreservat.

I en första etapp planeras det för 76 villor och cirka 50 lägenheter, alla placerade i sydläge med utsikt över Hills klubbhus och golfbana. Det mesta är sålt. Byggstart skedde sommaren 2016 och de första villorna kommer stå klara för inflyttning under 2018. Projektet beräknas omsätta drygt en miljard kronor fram till 2021, då den tredje och sista etappen ska vara avslutad.

Bostäder: 250.

Omsättning: En dryg miljard.

Billeruds Golfklubb.

4 Billeruds Golfklubb, belägen intill Ekholmssjön som är en vik av Vänern, bygger ny konferenslokal samt sex nya rum för övernattnings – samtliga med en enastående utsikt över sjön samt banan. Fler företag söker sig till klubben för att konferera och såväl golf- som konferensgäster efterfrågar möjligheter till övernattnings.

Det är den andra och sista etappen av två i en femårsplan som klubbades igenom på ett välbesökt höstmöte 2012. Etapp ett bestod i en kraftig restaurering av banan i form av bland annat dränering, green- och bunkerrenovering samt urgallring av skog.

Bostäder: 6 rum och ny konferenslokal.

Övrigt: Restaurering av banan, bl a greener och bunkrar.

Burvik Golf Resort.

5 Burvik Golf Resort, var tidigt ute med boende på banan och är ett exempel på vad golfen kan betyda för tillkomsten av ett nytt samhälle. Under 25 år har drygt 200 fastigheter byggts i anslutning till banan, varav 80 permanentboende och åtta bostadsrätter.

2018 fortsätter byggnationen med ytterligare åtta bostadsrätter och flera villor. Därefter väntar ett projekt i folkhälsans tecken att kunna erbjuda möjligheter att spela golf livet ut. Burvik Golf AB och golfklubben ska tillsammans med det fristående bolaget Burvik Tomt AB uppföra 100 nya villor, radhus och gemensamhetsboenden, alltså lägenheter med en del gemensamma utrymmen. Kommunen har lämnat ett positivt förhandsbesked på den nya detaljplanen och byggstart beräknas inom tre år.

Bostäder: 8 bostadsrätter och flera villor.

Totalt: 200 fastigheter sedan tidigt 90-tal. Väntar på svar från kommunen om att få bygga 100 bostäder till.

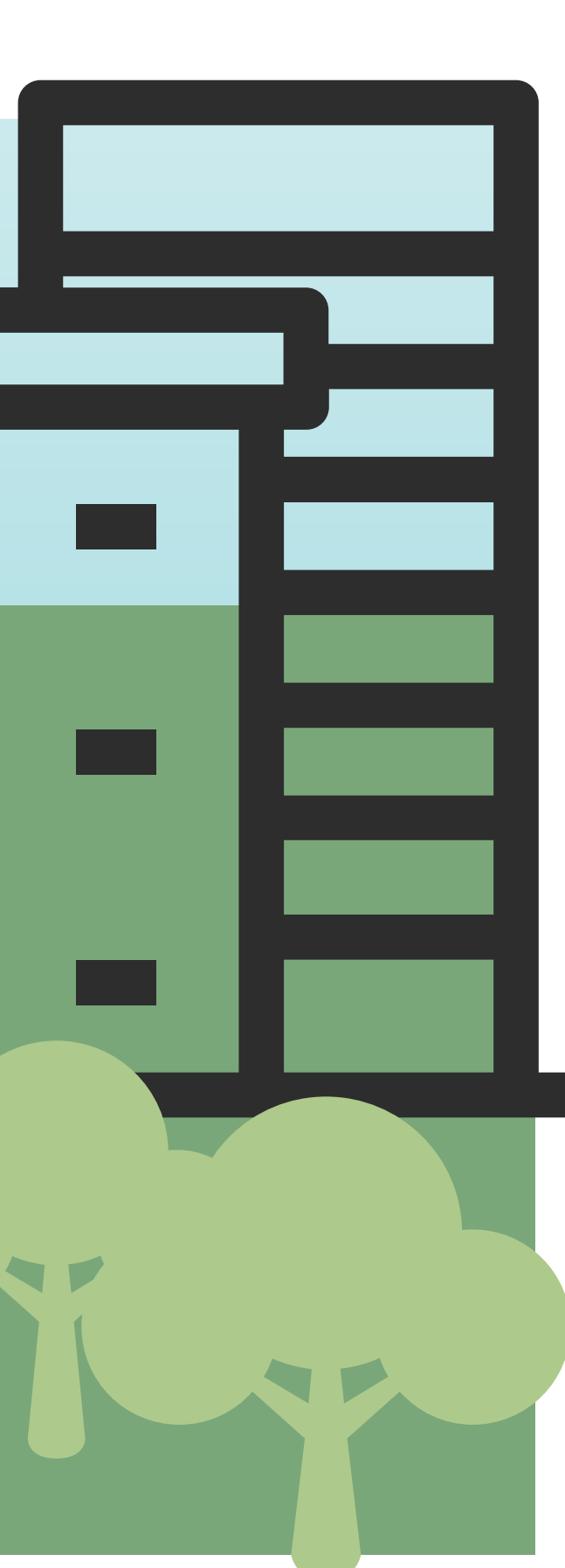
Golfnyttan.
Bostadssatsningen:



Gröna kilar minskar risk för nytt miljonprogram

När städer växer och förtätas är det viktigt att bevara naturområden som gröna kilar i stadsmiljön. Det förskönar stadsbilden, får invånarna att må bra – och minskar risken för ett nytt miljonprogram, enligt forskare vid Sveriges Lantbruksuniversitet och Kungliga Tekniska Högskolan.

TEXT: THOMAS BJÖRN ILLUSTRATION: BJÖRN ANDERSSON



Tänk nytt!

Per Berg är professor vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) i Uppsala på Institutionen för stad och land. Han upplever att forskarna »sitter på läkta- ren« i bostadsbyggandet i stadsmiljöer, trots stor kunskap i ämnet.

– Trycket på bostäder är stort och det byggs i snabb takt. Utmaningen är att behålla gröna kilar i staden kombinerat med förtätningen. Problemet är att ingen kommun har utvärderingsprogram för vad konsekvenserna blir om vi förtätar för mycket. Vi håller helt enkelt på att skapa ett nytt miljonprogram i många städer i Sverige.

Grönytor kan vara lösningen, antingen ren, orörd natur som får vara kvar mellan de nya husen eller en golfbana.

– När invånarna upplever att det är tätt mellan husen är det viktigt att ha närhet till natur och grönytor. Golfbanor ger ljus, rymd och öppenhet. En gångväg i kanten mellan den orörda naturen och den anlagda golfbanan ger även icke-golfare chans till motion och ökad trivsel i boende- miljön.

En annan lösning är att intressenterna i byggprocessen samverkar, enligt Per Berg.

– Vi behöver skapa en dialog mellan byggherrar, konsulter, kommuner och landskapsarkitekter, där landskapsarkitekterna bör komma in tidigare i byggprocessen för att skapa balans mellan förtätning och grönytor. Då krävs det att politikerna slutar köra över tjänstemännen som oftast har stor kunskap och förstår hur boendemiljön ska vara utformad för att skapa trivsel.

Jörgen Wissman forskar vid SLU i frågor relaterade till biologisk mångfald i infrastruktur, urbana miljöer och jordbrukslandskapet.

– Trenden just nu är förtätning utan slut. Vi riskerar att få samma typ av städer som i USA, städer som aldrig tar slut och med få grönytor. Problemet är att vi tar bort värden som träd i landskapet för att bygga bostäder och plan-

» Trenden just nu är förtätning utan slut. Vi riskerar att få samma typ av städer som i USA, städer som aldrig tar slut och med få grönytor.



Golfnyttan. Bostadssatsningen:

terar därefter nya träd för att åstadkomma grönytor i eller i närheten av bostadsområdena. Vi behöver den orörda naturen för att trivas och må bra.

Wissman håller med Berg om att golfbanor kan bidra.

– När vi överger öppna landskap kan golfbanan bidra som ett komplement. Den bidrar också till stadens mosaik med biologisk mångfald och nischer i naturen där bland annat fåglar och insekter trivs. Att göra ruffen magrare skapar också biologisk mångfald där många arter trivs, samtidigt som det blir lättare för den som spelar att slå därifrån.

Sara Borgström är biträdande universitetslektor på KTH i Stockholm och forskar om hållbar stadsutveckling med speciellt intresse för städernas grönytor. Hon ser en trend inom stadsplanering i den allt mer förtätade stadsbebyggelsen.

– De som ansvarar i kommunen försöker spara åkermarken utanför staden och skogsområden och grönytor i stadsmiljön från bostäder genom att istället bebygga hamnområden, järnvägsområden och till och med tak. Det räcker dock inte alltid, och då blir det lätt så att grönytor och skogsområden som redan ligger i bebyggelsen får ge plats för bland annat bostäder. Det går ut över främst barn och äldre som är mer beroende av den omedelbara närmiljön. Den där skogsdungen som försvinner kanske var pensionärens bästa promenadstråk till mataffären eller barnets favoritplats för att bygga sin koja.

Enligt Sara Borgström finns det en oro bland de ansvariga i kommunen att ett område som inte är tydligt i vad det ska användas till riskerar att bli ett tillhåll för aktiviteter samhället inte vill ha och därmed skapar otrygghet.

– Det finns också en oro för att ansvaret blir otydligt om man låter medborgarna medskapa grönområden. Ett sätt att pröva är att skapa tillfälliga frirum. Det har man gjort i Råby i Västerås där konstnären Ruben Wätte under 2016 i samarbete med kommunen och regionala och lokala aktörer ledde projektet Dungen – en tillfällig, kreativ vildmark mitt i bebyggelsen.

Golfbanor får allt svårare att hävda sin rätt i den förtätade staden. En golfbana kan bidra



Per Berg

Titel: Professor
Sveriges Lantbruksuniversitet
Uppsala.



Jörgen Wissman

Titel: Forskare
Sveriges Lantbruksuniversitet
Uppsala.



Sara Borgström

Titel: Biträdande
universitetslektor och
forskare inom
hållbar stadsutveckling på
Kungliga Tekniska
Högskolan.

med flera viktiga funktioner, enligt Sara Borgström.

– Golfbanor kan vara bra för den biologiska mångfalden i stadslandskapet då de kan vara stora och variationsrika. Fungerande ekosystem med en stor biologisk mångfald har potential att ta hand om vatten vid skyfall, ta upp luftföroreningar och mildra buller. Våtmarker, ångar och sandmiljöer, som ofta finns på golfbanor, är det brist på i städerna. Golfbanor kan därmed stödja hotade arter.

Dessutom kan det vara fler som underhåller banan än kommunens grönytor, vilket kan bidra till en känsla av trygghet, enligt Borgström.

– Björkhagens Golfklubb i Nackareservatet i södra Stockholm är ett sådant exempel. Det är dessutom ett område där både golfare och icke-golfare kan samsas, vilket är bra för människors trivsel. De har arbetat aktivt med ångsmiljöer och gamla träd i samarbete med lokala föreningar.

Borgström anser att utmaningen är att komprimera golfbanan till en mindre yta för att få plats i den allt mer förtätade staden – och öppna för fler funktioner.

– Ett sätt skulle kunna vara små golfbanor med naturliga grönytor, som kompletteras med lekplatser och andra aktiviteter. Då kan var och en i familjen utöva det som den vill – exempelvis fotboll, basket och golf – eller bara koppla av.

Finns det plats för stadsnära golfbanor i framtiden?

– Under förutsättning att de inte får ta för stor plats och sköts på ett sätt som liknar omgivande ekosystem, och med så få miljöförstörande ämnen som möjligt.

Alla lovord från forskarna till trots, slutligen är det upp till golfen att arbeta aktivt med frågan om golfbanan som berättigad grönyta i den förtätade staden, enligt Maria Strandberg, ansvarig för forskning och utveckling på Svenska Golf förbundet.

– Förutsättningarna för att golfbanan ska bli och fungera som en viktig del av de gröna kilarna är att klubben och ägaren tar initiativ och jobbar proaktivt för att skapa lokal samverkan, öppnar golfbanan för allmänheten och utvecklar natur- och kulturvärden. Det är ju bara vi själva som kan påverka så att tätortsnära golfbanor blir kvar och inte bebyggas.

Nya e-Golf och Golf GTE.



Nya Golf finns förstås även i tysta, laddbara, versioner.

Helt eldrivna e-Golf har fått ännu bättre prestanda och batterikapacitet. Räckvidden har ökat 50 % jämfört med föregångaren och du kan köra upp till 300 kilometer på en laddning. Dessutom har den infotainmentsystemet Discover Pro med Gesture Control som standard vilket låter dig styra flera funktioner med en handrörelse.

Supermiljöbilen Golf GTE är en laddhybrid med lågt förmånsvärde och massor av körglädje. Den turboladdade bensenmotorn och den accelerationssnabba elmotorn utvecklar tillsammans 204 hästkrafter. Kör på el upp till 50 kilometer eller på en kombination av el och bensin för mer kraft och längre räckvidd.

Vill du färdas snabbt, tyst och ekonomiskt? Välkommen in till någon av våra återförsäljare och titta, och lyssna, lite närmare på våra laddbara versioner av Golf.

e-Golf från 395 900 kr. Förmånsvärde från 1 066 kr/mån*.

Golf GTE från 379 900 kr. Förmånsvärde från 1 154 kr/mån*.



Volkswagen

We make the future real.

Bränsleförbrukning blandad körning (NEDC): 1,7 l/100 km. Elförbrukning blandad körning (NEDC): 11,5 – 12,7 kWh/100 km. CO₂-utsläpp blandad körning (NEDC): 0 – 38 g/km. Räckvidd enligt körcykel i testmiljö. Den faktiska räckvidden påverkas av ett flertal faktorer så som körsätt, körförhållanden, uppvärmnings-/kylbehov etc. *Indikativt förmånsvärde netto per månad exkl. bränsle vid 50 % marginalskatt. För exakt förmånsvärde se Skatteverkets hemsida www.skv.se. Varje återförsäljare svarar självständigt för sin egen prissättning. Miljöklass Euro 6. Bilarna på bilden är extrautrustade.

Golfnyttan.
Bostadssatsningen:

Förtätning med gröna förtecken i Göteborg



År 2021 fyller Göteborg 400 år och 2035 bor det 150 000 nya människor i staden. Samtidigt ska den fortsätta att vara grön med närhet till samhällsservice och kollektivtrafik. Det ställer stora krav på stadsplaneringen.

TEXT: THOMAS BJÖRN ILLUSTRATION: KANOZI ARKITEKTER

Göteborg laddar inför 400-årsjubileet genom att förverkliga många av de idéer som göteborgarna har önskat. Samtidigt pågår en ständig stadsplanering som leds av stadsbyggnadsdirektör Agneta Hammer.

– Vi förtätar både i innerstaden och i alla stadsdelar och Göteborgs bebyggelse kommer närmare Göta Älv. Klimatförändringarna gör att vattennivåerna stiger och vi måste säkra vår stad med bland annat älvkantsskydd. Vi ligger i framkant när det gäller att förstå hur det påverkar stadsmiljön. 150 000 nya invånare beräknas bo i Göteborg år 2035. Det leder till en förtätning som ställer krav på vår vision om Göteborg som en »grön och nära« storstad som du kan uppleva i ögonhöjd.

Vad är viktigt att ta hänsyn till i nuläget?

– Miljöfrågor som luftkvalitet, buller och riksintressen för kulturmiljön, men också god tillgång till grönytor och vistelsezoner. Där är barnperspektivet viktigt. Vi arbetar också för att integrera stadens olika delar, vilket rätt stadsplanering ska hjälpa till med. Det handlar om att vi ska bli en jämlik stad när det gäller tillgång till vård, skola och service. Det nya Älvstaden, utbyggnaden närmast Göta Älv, ska ha 25 000 bostäder år 2035. Den är ett exempel på hur vi för samman invånarna, där linbanan planeras gå från Masthuggskajen till Lindholmen på andra sidan älven

Vad är den största utmaningen?

– Att utveckla vår snabbt växande stad med hänsyn tagen till bostadsbristen, klimatet, de sociala förutsättningarna samt mobilitet och ökande digitalisering. Hur kommer exempelvis

våra rörelsemönster inom staden att förändras med självkörande bilar och eldrivna bussar?

Var får grönytorna plats i förtätningen?

– Vår strategi är att behålla, utveckla och skapa nya grönområden. Jubileumsparken i Frihamnen, en del av Älvstaden, är ett exempel. Vi har nyckeltal för våra grönytor när det gäller antal och storlek, så att vi kan leva upp till vår vision »grön och nära«.

Vad är du mest stolt över i stadsplaneringen?

– Bland annat hur vi arbetar med att bygga samman staden och stärka stadsdelarna genom att förenkla vardagslivet för de boende tack vare att vi planerar för närhet till kollektivtrafik, grönområden och samhällsservice. Selma Lagerlöfs Torg på Hisingen är ett sådant exempel, där vi förtätar med bostäder, nytt torg, kulturhus, handel och idrott – och bygger om trafikleden till en tryggare stadsgata. Ett annat exempel är ombyggnaden av Gamlestaden till en förtätad stad med ett nytt resecentrum. Lägg därtill allt som händer kring älven, Karlaplatsen med Sveriges högsta hus, Frihamnen med en ny innerstad som tillför unika värden, och Masthuggskajen där vi förtätar nära vattnet och öppnar för promenadstråk längs älven förbi nya Skeppsbron intill centrum.



Agneta Hammer

Titel:

Stadsbyggnadsdirektör.

Kommun:

Göteborg.

»Vår strategi är att behålla, utveckla och skapa nya grönområden.

Golfnyttan.
Miljö:



Golfens miljöarbete stärks ytterligare

Nu stärker Svenska Golfförbundet ett redan framgångsrikt miljöarbete. Alla golfklubbar som behöver hjälp med att utveckla arbetet och skapa goda relationer med kommunen inom miljöområdet ska få det.

TEXT: THOMAS BJÖRN

Golfen flyttar successivt fram sina positioner inom miljöområdet. Svenska Golfförbundet bjuds numera in i samverkansgrupper inom natur och miljö tillsammans med myndigheter som Naturvårdsverket och Jordbruksverket. Dessutom etablerar allt fler golfklubbar kontakt

med sina respektive kommuner för att utveckla miljöfrågorna tillsammans. Medlemsklubbarna underhåller och utvecklar totalt cirka 30 000 hektar mark.

– Kraven från myndighetshåll har ökat de senaste åren och därmed har behovet av kompetens inom området hos golfklubbarna också ökat. Det försöker vi inom Svenska Golfförbundet centralt tillgodose genom bankonsulenterna, säger Peter Edman.

Han är en av sju bankonsulenter på Svenska Golfförbundet, med ett speciellt ansvar för miljöfrågorna, och har arbetat tio år som bankonsulent. Innan han anställdes arbetade han bland annat som miljöinspektör och kommunekolog i två kommuner, och på lantbruksenheten på länsstyrelsen i Västra Götaland.

– Att kunna se miljöarbetet från båda sidor är en stor fördel. Det ger mig en insikt i och förståelse för vilka frågor som prioriteras i kommunen samt en respekt för mil-

jöenhetens arbete, speciellt i mindre kommuner där det kanske bara finns en miljöinspektör som ska hantera alla ärenden inom lantbruk, industri, livsmedel, vatten och avlopp. När det kommer in en ansökan från en golfklubb om att få spruta bekämpningsmedel på greenerna, varav några ligger inom inre vattentäktsområde, är det lätt att den spontana magkänslan blir »Nej!», speciellt om kunskapen om vad som verkligen sker i underhållet av en golfbana är låg, förklarar Peter Edman.

Ett sådant fall är Nybro kommun och Nybro Golfklubb. Golfbanan ligger inom vattenskyddsområdet för Gårdsryds vattentäkt, sydöstra Sveriges största, som förser drygt 80 000 människor i Kalmar, Torsås och södra Öland med vatten.

Klubben får utföra kemisk bekämpning mot främst snömögel på den del av anläggningen som ligger i det yttre vattenskyddsområdet, men inte på de fyra greener som ligger i det inre. Det är ett beslut som togs i kommunen 2005. Nybro GK har sedan dess använt alternativa metoder för att bekämpa skadesvampar. Konsekvensen har blivit sämre greener, minskat antal gästspelare och därmed ett ekonomiskt bortfall för såväl klubben som näringsidkarna i kommunen.

Nu planerar länsstyrelsen att utöka det inre vattenskyddsområdet. För Nybro GK skulle det innebära att ytterligare fyra, totalt åtta, greener inte får besprutas.

– Vi är en liten golfklubb med två heltidsanställda på banan, plus fyra till under högsäsong. Det innebär en hel del manuellt kostsamt merarbete att inte kunna bespruta greenerna. En del i klubben frågar sig till och med om det är värt att driva klubben vidare om inte kommunen ändrar sitt beslut. Det är små mängder vi pratar om som inte påverkar grundvattnet, säger Eva Bengtson, ordförande.

Golfklubben har normalt ett bra samarbete med både



3 goda råd till golfklubben!

1 Bjud in de kommunala beslutsfattarna.

Visa upp anläggningen och skapa förståelse för arbetet som pågår på miljöområdet.

2 Be om hjälp från Svenska Golfförbundet.

Det kan handla om vad som är rätt och fel enligt lagstiftningen, hur en Makro DB-simulering går till – när man tar reda på risken för urlakning vid olika lokala markförhållanden och hur marken

påverkas av olika skötselmetoder – eller att slipa på argumenten om varför just er golfbana har förutsättningar att kunna använda bekämpningsmedel.

3 Undersök vad som är på gång inom miljöområdet i kommunen.

Det är viktigt att informera sig om ändringar och justeringar av exempelvis vattenskyddsområden för att förbereda sig genom att ta fram planer samt justera skötseln efter ändrade förhållanden.



Peter Edman

Titel: Bankonsulent.

Specialområde: Miljö.

Kontakt:

peter.edman@golf.se

Golfnyttan. Miljö:



kommunen och länsstyrelsen, bland annat vad gäller ovanliga oländska gökbin samt ekoxar.

År 2016 dömde Miljööverdomstolen till Halmstad Golfklubbs fördel i ett mål mot Halmstad kommun, och gav golfklubben rätt att använda bekämpningsmedel.

Efter domen ansökte Nybro Golfklubb om dispens till myndighetsnämnden i Nybro kommun om att få bespruta även sina fyra greener i det inre vattenskyddsområdet med hänvisning till domen, men fick avslag.

På Nybro kommun står flera intressen mot varandra. Göran Borgö, samhällsbyggnadschef, förklarar.

– Det är en knepig situation. Vi är markägare, golfklubben arrenderar marken av oss, och vi vill ha kvar klubben som arrendator. Vi vill även utveckla destinationen Nybro tillsammans med golfklubben. Samtidigt har vi ett vattenbolag som vill verkställa länsstyrelsens olika beslut och absolut inte vill ha bekämpningsmedel i inre vattenskyddsområdet. Vi undersöker möjligheten att anvisa ny mark för några av hålen. Att länsstyrelsen skulle ändra sin inställning vad gäller besprutning i det inre vattenskyddsområdet ser jag som osannolikt.

Peter Edman har förståelse för klubbens agerande och i viss mån för länsstyrelsens.

– Jag ser inte domen i Halmstadfallet som prejudicerande. Varje fall är unikt och vi inom golfen behöver bli bättre på att plocka fram relevanta argument och fakta för att få en bra och »korrekt« bedömning om vilka risker som användning av pesticider kan innebära.

Han sträcker ut en hand till Nybro GK och andra golfklubbar som behöver stöd och råd inom miljöområdet.

– Svenska Golf förbundet centralt kan erbjuda klubben att gå igenom hela miljöarbetet. Vi kan också göra en inventering av klubbens lokala förutsättningar och hjälpa

till att göra urlakningssimuleringar baserade på anläggningens lokala förhållanden, säger Edman.

Det har bedrivits ett seriöst miljöarbete och hänt mycket inom området i Golf Sverige den senaste tioårsperioden.

– Medvetenheten har ökat, liksom kunskapen om lagar och förordningar. Vi har också blivit bättre på att dokumentera hur vi arbetar med att underhålla banan, att arbeta med andra metoder i första hand, som att ligga rätt i gödsling beroende på säsong, ha vassa knivar, lufta och dressa, samt dagga av alla greener varje morgon när hösten kommer. Allt detta stärker gräset, minskar risken för skadesvampar och därmed behovet av att använda kemiska bekämpningsmedel. Metoden kallas Integrated Pest Management (IPM) och har fått bra genomslag.

Det kan trots detta vara svårt att få kommunen att diskutera miljöfrågorna.

– En del kommuner kanske inte är intresserade av att arbeta proaktivt genom att ha en dialog om miljöarbetet på golfklubben, och ta reda på vad som egentligen händer där. Det är synd. I de fall kommunerna är proaktiva ser vi goda resultat. Att det bara är på greenerna, som utgör kanske en av totalt 60 hektar mark, som vi eventuellt använder bekämpning mot skadesvampar, kan vara bra att veta som kommunal tjänsteman när det kommer in ansökan om tillstånd att få använda kemiska bekämpningsmedel.

SGF och dess klubbar har ett stort ansvar i utvecklingen.

– Vi gör redan mycket, men kan bli betydligt bättre. Det är viktigt att våga bjuda in kommunens beslutsfattare inom främst miljöområdet och visa upp anläggningen. Dels ökar kunskapen, dels skapas en relation som underlättar samarbetet framöver. Risken är i de allra flesta fall ytterst liten att golfbanans skötsel påverkar grundvattnet med de försiktighetsåtgärder och skyddsavstånd som gäller, säger Peter Edman.

3 goda råd till kommunen!

1 Besök golfklubben.

Det finns en stor erfarenhet och kunskap om miljövänlig skötsel av golfbanan. Ett besök gör att ni kan få del av den samt få en förståelse för golfklubbens förhållanden.

2 Skapa dialog.

Golfklubben vill ha dialog inom miljöområdet. Golfklubbarnas ambition är att sköta banan på ett miljövänligt sätt.

3 Involvera golfklubben.

Om möjligt är det bra om klubben involveras tidigt i ändringar och justeringar som berör den. Då ökar chansen för en framgångsrik implementering av nya förordningar och regler.

Nyvald!

Svensk fick topposition

Maria Strandberg är nyvald ordförande i International Turfgrass Society – världens största sammanslutning av forskare och representanter för golf- och grönytesektorn.

TEXT: THOMAS BJÖRN FOTO: KLARA SINERSTAD

Maria Strandberg är till vardags ansvarig för forskning och utveckling på Svenska Golfbörbundet. Hon är också chef för Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation (Sterf) inom grönytor och golf. Sterfs forskning ligger långt framme internationellt och finansieras av bland andra Svenska Golfbörbundet.

Maria Strandberg är sedan i juli också ordförande i International Turfgrass Society, en sammanslutning av forskare och representanter för golf- och grönytesektorn.

– Det känns spännande och inspirerande, inte minst för att det är ett stort erkännande av den forskning som nordisk golf investerar i och som Sterf driver. Många vill ta del av vår kunskap av hållbara anläggningar samt skötsel av golfbanor och grönytor med minimerade insatser av gödsel, växtskyddsmedel, vatten och energi. Konceptet multifunktionella golfanläggningar och bidraget till betydelsefulla grönytor i våra urbana landskap väcker stort internationellt intresse, säger hon.

International Turfgrass Society (ITS) bildades 1969 med syfte att stimulera internationellt och gränsöverskridande samarbete för att få ny viktig kunskap inom grönyteområdet som också golfen kan dra nytta av.

– Jag ser internationellt samarbete som enda möjliga väg för att möta de utmaningar som vi står inför, både globala och specifika för golf- och grönytesektorn. En av ITS viktigaste uppgifter är att vart fjärde år arrangera en världskonferens inom forskning och utveckling av olika typer av grönytor. År 2021 arrangeras den av Sterf i Köpenhamn.

Hon är övertygad om att hennes roll som ordförande i ITS kommer att stärka arbetet med grönytor på och omkring svenska golfbanor.

– Tack vare de nordiska golfbörbundens framsynta investering i forskning och utveckling är vi idag världsledande när det gäller hållbar utveckling av golfanläggningar och det ska vi vara stolta över. Nu får vi tillgång till ett ännu större nätverk, möjligheter till mer resurser och ny expertis genom bland annat samarbete med det amerikanska golfbörbundet USGA. Vi kan därmed bli en ännu starkare röst internationellt, säger Maria Strandberg.



Maria Strandberg

Yrke: Ansvarig för forskning och utveckling på Svenska Golfbörbundet och chef för Scandinavian Turfgrass and Environment Research Foundation.

Aktuell: Ordförande i International Turfgrass Society.

Vald: 4 år, till och med 2021.

Vill driva följande frågor:

»Att ITS världskonferens i Köpenhamn 2021 blir den bästa hittills, att öka internationellt och gränsöverskridande samarbete samt sätta grönyternas betydelse i ett större sammanhang och relatera dessa till de 17 globala målen för hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030.«

AHISELL GÖR KLUBBENS VARDAG LITE ENKLARE

Ahlsell kan hjälpa
golfklubbar att ta
ett helhetsgrepp
över sina inköp.

Svenska Golfförbundet har sedan några år tillbaka ett avtal med Ahlsell som omfattar förmånliga priser och skräddarsydda erbjudanden till landets klubbar. Avtalet är även kopplat till en utbildningsfond som ger klubbarnas medarbetare möjlighet till kompetensutveckling.

Många klubbar har insett fördelarna i avtalet med Ahlsell. Det ger möjlighet att dra nytta av det breda produktutbudet, de enkla och smidiga inköpsrutinerna och inte minst de snabba leveranserna dagen efter beställning.

Halmstad GK är en av 170 klubbar som upptäckt fördelarna med Ahlsell.



På **golf.se** under klubb och anläggning hittar du all information om avtalet.

ahlsell
gör det enklare att vara proffs

Klubb och kommun

Åtta av tio klubbar har en ansvarig för samhällskontakter. Drygt hälften har gjort en omvärldsanalys. Men knappt en femtedel samarbetar med andra golfklubbar.

TEXT: THOMAS BJÖRN

Robert Noord arbetar på kommunikationsbyrån Kreab och är ansvarig för byråns samarbete med SGF.

– Att så många har en ansvarig för samhällskontakter och har gjort en omvärldsanalys är positivt överraskande och glädjande. Att så få samarbetar med andra golfklubbar och föreningar i kontakterna med beslutsfattare i kommunerna är däremot förvånande. Jag är övertygad om att klubbarna har mycket att vinna på att samarbeta med andra, inte minst andra golfklubbar, och då speciellt i kommuner där

det finns flera klubbar. Det ger förmodligen bättre effekt att samtala tillsammans med beslutsfattarna i kommunen än att var och en gör det, säger han.

I Göteborg har golfdistriktsförbundet fått mandat av klubbarna att presentera golfen och den nytta idrotten gör i samhället för de åtta kommunerna. Klubbspecifika frågor får därefter varje klubb prata med respektive kommun om.

Siffrorna nedan framgår av en undersökning som Svenska Golfförbundet genomfört med fokus på golfklubbarnas samarbete med respektive kommun. 220 av 468 golfklubbar svarade på enkäten.

73%

Har utsett ansvarig för samhällskontakter/kontakter med beslutsfattare.

53%

Har identifierat beslutsfattare som är medlemmar i den egna klubben.

26%

Har plan för kontakter med beslutsfattare.

18%

Samarbetar med andra föreningar gällande kontakter med beslutsfattare.

33%

Har ett ärende på gång just nu hos exempelvis kommunen, bland annat byggärenden och miljöärenden.

69%

Har haft ett möte med beslutsfattare inom kommunen, som kommunalråd, kommunchef och fritidschef.

58%

Har gjort omvärldsanalys där politiska risker identifierats: arrenden som går ut, bostadsplaner på golfbanan och miljötvister.

71%

Anser att de har tillräckligt med kunskap för att möta och samtala med beslutsfattare.

**Golfnyttan.
Samarbete:**

Lars O. Carlsson, Richard
Norling och Lars Äng
pratar med en och samma röst
i Göteborgsdistriktet.

Så fick distriktet kommunerna att lyssna

**Göteborgs Golfförbund har tagit ett samlat grepp om
kontakterna med kommunerna och talar för alla 32 klubbar.
Det har gett större gehör, bättre diskussioner och ökad självinsikt.**

TEXT: THOMAS BJÖRN FOTO: JEANETTE HALLGREN

Totalt 32 golfklubbar från Ale GK i norr till Sjögårde GK i söder, från Lycke G&CC i väster till Öijared GK i öster. Så olika men ändå så lika. Alla har nämligen behov av goda relationer med sina respektive kommuner.

– Vi agerar egentligen på det sätt idrotten är uppbyggd. När flera föreningar har samma intresse kliver distriktsförbundet in och agerar på uppdrag av föreningarna. Antingen för bara en idrott som vi i Göteborgs Golfförbund eller för flera idrotter som nybildade Västra Götalands idrottsförbund, förklarar Lars O. Carlsson, styrelseledamot i Göteborgs Golfförbund.

Distriktsordföranden Richard Norling fyller i:

– Vi lägger en plattform genom en grundutbildning om golf i Sverige och distriktet, men vi pratar aldrig om enskilda klubbars behov. Det får klubbarna göra på egen hand i nästa steg. Här har Svenska Golfförbundets material Golfnyttan varit en guldgruva att ösa ur.

I början av juni genomfördes första träffen med presidiet i Göteborgs Idrotts- och föreningsförvaltning. Förutom Norling och Carlsson närvarade även Lars Äng, styrelseledamot i Göteborgs Golfförbund.

– Mötet skulle vara en halvtimme men vi höll på i 45 minuter. Medlemmarna i presidiet hade så många intressanta frågor, säger Lars Äng, som även är ledamot i nämnden för Fritid och folkhälsa i Kungsbacka kommun söder om Göteborg.

De viktigaste frågorna för politiker just nu är kvinnor, juniorer och integration, enligt trion.

»Samla klubbarna i distriktet och skaffa mandat att få göra gemensam sak gentemot kommunerna.

– Speciellt den sistnämnda frågan kan öppna oväntade dörrar där det finns gott om resurser. Även markfrågan är viktig. Kommunen vill ha tillgång till mark för att kunna bygga bland annat bostäder, gärna i anslutning till en golfbana. Då gäller det att ha en bra dialog, säger Lars Äng.

Vad har ni för råd till andra golfdistriktsförbund när det gäller kontakten med politiker och tjänstemän?

– Samla klubbarna i distriktet och skaffa mandat att få göra gemensam sak gentemot kommunerna. Att bara komma ut och informera om golfen i stort och i distriktet, och inte be om pengar eller prata om klubbspecifika problem, avvärjar de som ska lyssna och gör att budskapet når fram, säger Richard Norling.

– Dessutom lär vi oss också mycket under resans gång. Om vi ska vara ärliga har vi inte varit världsmästare på att argumentera för vår sak genom åren. Det har mest blivit nördigt snack om backspin, bounce och dimples, men väldigt lite om all nytta golfen gör i samhället. Det ska det bli ändring på nu, säger Lars O. Carlsson.



Göteborgs Golfförbund (GGF)

Antal klubbar: 32, varav 27 föreningar och fem i bolagsform.

Äldsta golfklubb: Göteborgs G K från 1902 och även Sveriges äldsta.

Antal golfare: 67 066.

Antal kommuner: Åtta.

Andra klubbgemensamma projekt: Göteborgs Golfen (tidigare GP Golfen), en stor foursometävling med 700 deltagare. Göteborg Golf Cup, lagtävling för juniorer med 30 lag och närmare 300 unga spelare från hela landet.

GGF ser fram emot: »Nordea Masters på Hills GC 2018 samt Göteborgs 400-årsjubileum 2021 då Göteborgs Golfförbund ska arrangera SM-veckan i golf.»

A photograph of a woman with curly hair, wearing a floral tank top, smiling on a golf course. In the background, another person in a red and white striped shirt is walking near a golf cart. The scene is bright and sunny.

**Golfnyttan.
Friskvård:**

Simone Ljung arbetar med sin
rehabilitering genom golfen
efter en hjärnblödning.

Golfen ger snabbare väg tillbaka

Bättre koncentration, balans och motorik plus ett allmänt välbefinnande tack vare socialt umgänge. Ett projekt på Oxie Golfklubb hjälper till i rehabiliteringen av stroke- och parkinsondrabbade.

TEXT: THOMAS BJÖRN FOTO: LARS STRANDBERG

Re:Action har varit igång ett år och har flera träningsgrupper i veckan för deltagare som drabbats av stroke eller parkinson. Jacob Nilsson har uppdraget som projektledare för Re:Action på Oxie GK. Det är ett samarbete mellan Oxie Golfklubb, Strokeföreningen i Malmö, Länsföreningen Parkinson Skåne och med finansiellt stöd av Allmänna arvsfonden. Utgångspunkten har varit att med hjälp av lustfylld golfträning som en del av rehabiliteringen få människor att komma tillbaka snabbare till ett så normalt liv som möjligt.

– När det gäller personer med parkinson handlar det mer om att minska takten av försämring och det har visat sig fungera. Vi har många exempel på människor som kommit tillbaka till en tillvaro med högre livskvalitet tack vare golfträningen, säger Jacob Nilsson.

Simone Ljung är ett exempel. Hon drabbades av en hjärnblödning för sju år sedan i samband med att hennes dotter Freja föddes. Det gjorde Simone Ljung delvis förlamad.

– Stroken förändrade precis allt i mitt liv: Jag avslutade mina studier. Jag kan inte använda min högra arm. Jag kan inte springa och efter ett tag kan jag inte få fram orden, berättar hon i projektets skrift »Bättre balans i livet«.

– Jag har hållit på med yoga och massage men i golf måste jag gå med båda benen. Det känns fantastiskt och så är golf roligt, säger Simone Ljung och menar att både balans och stabilitet förbättras tack vare golfträningen.

Bengt Lindahl är tidigare ordförande i Strokeföreningen Malmö och ingår i golfträningsgruppen. Han har drabbats av stroke två gånger.

– Golf som rehabilitering är det bästa som hänt inom stroke och parkinson. Det är terapi, avkoppling och berikar både fysiskt och mentalt, framförallt blir balansen bättre. Vi som drabbats av stroke ramlar lätt. Tack vare golfträningen står vi nu stadigt när vi slår bollar på rangen. Även den inre balansen, den mentala styrkan, har förbättrats liksom koncentrationen.

Projektledaren Jacob Nilsson ser många vinster för den enskilde, familjen, golfklubben och samhället.

– Den enskilde kan fortsätta att ha en social samvaro, familjen får det lättare med en mer välfungerande person runt omkring sig. Golfklubben kan både behålla och få

nya medlemmar i den här gruppen som dessutom kan spela på tider när banan är tom, och samhället tjänar gigantiska summor på att människor som drabbats sköter sin egen rehabilitering. Egentligen borde Försäkringskassan betala för golfträningen, säger Nilsson.

i Läs mer på stroke.se och parkinsonforbundet.se



FOTO: GÖRAN SÖDERQVIST

SGF pratade hälsa i riksdagen

Helena Brobeck, handigolfansvarig på Svenska Golfbörbundet, deltog i ett seminarium i riksdagen 26 oktober och berättade om handigolf och vad golfen kan göra för nytta för människor som drabbats av stroke och parkinson. Hon var inbjuden till seminariet "Tema Innovation – fantastiska kombinationer – Vård & Turism" av riksdagsledamoten Penilla Gunther (KD).

– Det känns fantastiskt att få visa politiker och sjukvården hur viktig den här frågan är och att flytta frågan från sjukvård till friskvård. Jag tror många tycker att golfens nytta är självklar för människor med funktionsnedsättning. För oss inom golfen handlar det om att finnas med i rätt sammanhang och därmed vara ständigt närvarande i beslutsfattarnas huvuden, säger Helena Brobeck (bilden till höger).

»Att påverka beslutsfattare är ett långsiktigt arbete«

Kan en golfklubb påverka politiska beslut? Svaret på frågan är absolut. Det senaste exemplet på detta är Linköpings Golfklubb som genomfört ett fantastiskt arbete från ett läge där klubben var hotad då kommunen ville åt klubbens mark - till ett läge där de kan fortsätta utvecklas.

Om ni vill skapa ett bra samarbete med kommunen och dess beslutsfattare, börja med att genomföra en omvärldsanalys där klubben identifierar viktiga frågor.

Det kan gälla arrendeavtal som ska omförhandlas, detaljplaner som ska ändras, bygglov som ska beviljas eller miljötillstånd som krävs för verksamheten.

Identifiera sedan de relevanta beslutsfattarna. Det kan vara kommunalråd, byggnadsnämndens ordförande, kommundirektör, bygglovschef eller näringslivschef. Bli inte förvånad om ni hittar en del av dem i klubbens medlemsregister eller i någon grannklubb.

Gå igenom era budskap och argument. Här är det viktigt att också studera de planer och visioner som kommunen beslutat för att se om klubbens budskap ligger i linje med dessa. Om de gör det ska detta lyftas fram och understrykas. Om inte får ni överväga om just det argumentet kan plockas bort.

Ta fram en konkret plan för hur ni ska möta beslutsfattarna. Det kan handla om att klubben ska finnas på de arenor som kommunen bjuder in till, exempelvis frukostmöten, näringslivsdagar och föreningsråd men också om att klubben bjuder in beslutsfattarna till egna arrangemang. Golfens dag är en utmärkt dag att bjuda in beslutsfattare till.

Personliga möten är oslagbara. Det ger möjlighet till konstruktiva samtal men också för att förmedla de känslor som medlemmar i en golfklubb har för sin verksamhet.

Samarbeta med andra klubbar. Vi tror att just vår klubbs utmaningar är unika men många gånger står klubbarna inför liknande utmaningar. Genom att gå samman och samarbeta blir rösten starkare och kommunen får tusentals fler skäl att lyssna.

Att påverka beslutsfattare är ett långsiktigt arbete som kräver uthållighet och konsekvens. Ge inte upp för att det inte blev ett positivt beslut vid första mötet. Beslutsprocesser tar tid men en dag så står klubben där med sitt nya arrendeavtal, nya detaljplan eller beviljade bygglov.

ROBERT NOORD



Robert Noord

Yrke: Associate director på kommunikationsbyrån Kreab

Gillar: Umgås med familjen (fru och dotter, 3 år). På somrarna golf på Haninge GK och på vintrarna slalom i Vemdalen.

Välj Greenfeepaketet som passar ditt företag.

Svenska Golfförbundets Reklampaket Greenfee Företag är giltiga på alla Sveriges golfbanor och på utvalda banor i Portugal och Spanien. De är också giltiga vid köp av liftkort på SkiStars skidanläggningar i Sälen, Åre, Vemdalen, Trysil och Hemsedal.

Beställ på golf.se/greenfeecheckar

Greenfee Företag stödjer:



Swedish
Golf Team

**Greenfee
Företag.**

Reklampaket från Svenska Golfförbundet

Beställ Svenska Golfförbundets Reklampaket Greenfee på golf.se/greenfeecheckar. Greenfeecheckarna är giltiga ett år från beställningsdatum och finns att köpa i fyra olika paket – Small, Medium, Large och Extra Large. Moms, reklamskatt och porto tillkommer.

Golfnyttan.

Tidningsretur:
Svenska Golfförbundet
Box 11016
100 61 Stockholm

Delbetala årsavgiften till din golfklubb.

Dela upp golfklubbens årsavgift på 6 eller 12 månader helt utan ränta med MoreGolf Mastercard. Det som tillkommer är 29 kr/månad i delbetalningsavgift.

Läs mer och ansök på golf.se/moregolf

Ansök nu!

Första året utan
årsavgift och 9 000
bonuspoäng!



Uppgradera ditt Medlemskort till ett MoreGolf Mastercard – ett **medlemskort** med integrerat betal- och kreditkort.

MoreGolf.



Svenska
Golfförbundet

Fakta om MoreGolf Mastercard: Med MoreGolf Mastercard kan du göra betalningar och ta ut kontanter. Ordinarie årsavgift 295 kr. Kreditränta f.n. 15,14 % (2016-04-06), rörlig. Vid en utnyttjad kredit på 20 000 kr är den effektiva räntan 16,04 % vid betalning med e-faktura (19,17 % med pappersfaktura) och det sammanlagda belopp som ska betalas är 21 621 kr vid betalning med e-faktura (21 921 kr med pappersfaktura). Beloppet är uträknat utifrån ett exempel där krediten är återbetald på 12 månader och att 39 räntefria dagar utnyttjas samt att krediten nyttjas utan avgift för kontantuttag. Kontantuttag kostar 3 % av uttaget belopp, dock lägst 35 kr per uttag. Valutavväxlingspåslag är 1,5 % på valutakursen. Betalas inte hela kontoskulden på en gång ska kontoskulden återbetalas genom månadsvisa betalningar om lägst 3 %. Inbetalningsbeloppet är dock lägst 150 kr, men högst skulden på kontot. Aviaavgiften är 25 kr/månadsfaktura, 0 kr om du använder e-faktura. Avtalet gäller tills vidare och ångerrätt gäller.